

Financiële kaders begroting 2019
Gemeente Genneep

Vastgesteld door het college van B&W d.d. 29 mei 2018 (2018/293218)

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. SAMENVATTING	4
3. UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2019 EN MEERJARENBEGRADING	5
4. FINANCIËLE SITUATIE EN MEERJARENPECTIEF	10

1. INLEIDING

Algemeen

In onze financiële verordening staat dat de raad voor 15 juli de financiële kaders van de ontwerpbegroting met beleidsvoornemens voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming en actualisatie van het lopende begrotingsjaar vaststelt.

Gebruikelijk is dat het vaststellen plaatsvindt in de vorm van een voorjaarsnota.

Op 27 april 2018 is het Coalitieakkoord "Kansen zien voor elkaar in grenzeloos Gennep" aangeboden. Dit coalitieakkoord wordt uitgewerkt tot een collegeprogramma dat begin juli gereed is. Bij het opstellen van het collegeprogramma worden de beleidsvoornemens in het coalitieakkoord nader geconcretiseerd en zoveel mogelijk financieel vertaald. Gezien de doorlooptijd van een voorjaarsnota is het niet mogelijk de vertaling van het collegeprogramma hierin een plek te geven.

Intern heeft een inventarisatie plaatsgevonden van nieuwe ontwikkelingen. Het resultaat van deze inventarisatie was een beperkt aantal die, voor zover bestuurlijke keuzes aan de orde zijn, een plek kunnen krijgen in het collegeprogramma. Het college heeft daarom de keuze gemaakt om geen voorjaarsnota aan te beiden maar tot het beperken van het vaststellen van de financiële kaders van de ontwerpbegroting en

een actueel inzicht te geven in de financiële situatie en meerjarenperspectief.

De vertaling van het collegeprogramma wordt een onderdeel van het proces samenstelling begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022. In deze begroting wordt in een afzonderlijk hoofdstuk aangegeven hoe het collegeprogramma is verwerkt. Daarnaast maken we in de programma's het nieuwe beleid wat voorkomt uit het collegeprogramma inzichtelijk.

Bij het vaststellen van de Begroting 2019 kan hiermee een integrale discussie plaatsvinden over het nieuwe beleid voor de komende jaren.

Het college is van mening door deze opzet voldoende tijd te krijgen voor de uitwerking van het collegeprogramma en een zorgvuldig besluitvormingsproces hierover aan te bieden.

Wij vragen u nu alleen een uitspraak te doen over de technische uitgangspunten voor de begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022.

Leeswijzer

Deze nota begint met een samenvatting van de technische uitgangspunten in hoofdstuk 2. Voortbordurend op de 1e trimesterrapportage 2018 en de geactualiseerde stand van de begroting 2019 geven wij in hoofdstuk 3 onze

visie op de uitgangspunten voor de begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022. In hoofdstuk 4 wordt onze financiële situatie en het meerjarenperspectief gepresenteerd.

2. SAMENVATTING

Op basis van uitgangspunten zoals opgenomen in hoofdstuk 3 vragen wij u de navolgende richtinggevende uitspraken te doen voor het opstellen van de begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022.

1. Handhaven structureel en reëel evenwicht.
2. Onroerende zaak belasting in 2019 niet verhogen.
3. Geen verdere verhoging van de toeristenbelasting.
4. Tarieven afvalstoffenheffing in 2019 niet verhogen door het inzetten van de voorziening.
5. Tarief rioolheffing moet kostendekkend zijn. Aanpassing bepalen op basis van de jaarlijkse berekening van de kosten.
6. Voor de berekening van de lasten afvalinzameling en rioolheffing uitgaan van een rekenrente van 4% over de boekwaarde van de investeringen. De keuze voor aanpassing van de rekenrente koppelen aan het vaststellen van een nieuw GRP in 2019.
7. De rekenrente voor de overige investeringen bepalen op 2%.
8. Voor de loonkostenontwikkeling uitgaan van de huidige CAO.
9. De subsidie aan verenigingen en stichtingen jaarlijks indexeren.
10. Voor de loonkostenontwikkeling van de gesubsidieerde sector geen algemene indexering toepassen. Meerjarige budgetafspraken verwerken op basis van de ingediende begrotingen.
11. Geen algemene indexering van de budgetten. Bijstelling vindt plaats op basis van een onderbouwing door sub- budgethouders.
12. Voor de uitgaven sociaal domein in de begroting 2019 nog uitgegaan van budgettair neutrale uitvoering. Voor de begroting 2020 hiervoor een nieuwe afweging maken.

3. UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2019 EN MEERJARENBEGROTING

Algemeen

Als gemeente zijn we voor onze inkomsten nagenoeg volledig afhankelijk van de uitkeringen van het Rijk. Het kabinet Rutte III staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven met een wederzijdse afhankelijkheid tussen de verschillende overheidslagen. De vervlechting tussen die opgaven vraagt om samenwerking. Het opereren als één overheid draagt bij aan het vertrouwen van de burger. Op 14 februari 2018 is het Inter Bestuurlijk Programma "samen meer bereiken" (hierna IBP) afgesproken. De overheidslagen (VNG, IPO, kabinet en Unie van waterschappen) werken samen op basis van gelijkwaardig partnerschap.

In maart 2018 is voor het eerst in de geschiedenis een "maartcirculaire" verschenen over de algemene uitkering uit het gemeentefonds. In deze circulaire is de financiële vertaling opgenomen van het IBP. De uitkomst van de maartcirculaire is dat we fors meer geld krijgen uit het gemeentefonds. De vooruitzichten zijn beter dan in voorgaande jaren.

Inmiddels zijn de geluiden over de rijksbegroting minder positief. De Brexit, het sluiten van de gaskraan en verstevigen van de huizen in Groningen kost Nederland veel geld. De meicirculaire moet bevestigen dat de hogere uitkering uit het gemeentefonds realiteit is. Het college blijft koersen op een degelijk financieel beleid waarbij kostenefficiënt opereren centraal staat.

Ruimte nieuw beleid

In de Voorjaarsnota 2017 was beperkte ruimte voor nieuwe beleidswensen. Het boekjaar 2017 sluiten we af met een batig saldo van 1,5 miljoen. De 1^e trimesterrapportage geeft een positieve bijstelling voor onze begroting en

meerjarenbegroting. De algemene uitkering uit het gemeentefonds stijgt. Voor de risico's rondom het sociaal domein hebben we een buffer gecreëerd. Kortom: de financiële vooruitzichten zijn verbeterd.

Er is ruimte voor nieuw beleid.

Structureel begrotingsevenwicht

Uitgangspunt is dat structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten. Incidentele inkomsten of meevallers voegen we toe aan de algemene vrije reserve. Voor incidentele tegenvallers is de algemene vrije reserve beschikbaar.

Investerings

Investerings worden gesplitst in een voorbereidingskrediet en een uitvoeringskrediet. Aanvullend zullen bij langdurige projecten de lasten over meerdere jaren worden begroot aansluitend op de fasering van de uitvoering.

Solide maken begroting

In de begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021 zijn geen taakstellende bezuinigingen opgenomen. Gezien de financiële positie van de gemeente verwachten wij geen nieuwe bezuinigingen. Indien bezuinigingsmaatregelen nodig zijn dan moeten deze qua hardheid en haalbaarheid realistisch zijn en op taakveld zijn aangegeven. Bezuinigingen worden concreet verwerkt in de begroting.

Tariefontwikkeling belastingen en heffingen

De financiële positie staat toe dat we terughoudend kunnen zijn in het verhogen van de lastendruk voor de inwoners van de gemeente Gennep. De Onroerende Zaak Belasting (OZB) gaan we in 2019 niet verhogen..

De Hoge Raad heeft uitspraak gedaan op het landelijk spelend bezwaar van

bungalowexploitanten om als woning te worden aangemerkt. Hiermee vervalt de OZB gebruikersopbrengst en is de OZB opbrengst eigenaren veel lager omdat het woningtarief lager is dan het niet woning tarief. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 blijkt dat de totale opbrengst OZB hoger ligt dan geraamd. Deze lijn doorzettend betekent dat het negatieve effect van de uitspraak wegvalt tegen de hogere werkelijke opbrengst aan OZB.

Het hoge tarief van de toeristenbelasting is van 2015 tot en met 2018 jaarlijks verhoogd met € 0,05. Door deze verhoging ligt ons tarief in lijn met omliggende gemeenten waardoor we verdere verhoging achterwege laten.

De afvalstoffen- en rioolheffing zijn 100% kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing is een egalisatievoorziening gevormd om tariefschommelingen te voorkomen en de dekking van de kosten meerjarig te bezien. De kosten van de afvalinzameling waren de laatste jaren lager dan de inkomsten. De stand van de voorziening per 31 december 2017 is € 444.000.

Door het inzetten van de voorziening is een tariefverhoging in 2019 niet nodig. Vanuit het verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP 2014-2019) geldt ook voor rioolheffing 100% kostendekking. In het GRP 2013 is opgenomen dat de tarieven jaarlijks worden verhoogd. Door later uitvoeren van geplande investeringen en verlaging van de rekenrente is de jaarlijkse verhoging van de tarieven niet altijd doorgevoerd. De tarieven voor 2018 zijn daardoor lager dan het in het GRP 2013 berekende tarief voor 2018. Voor tarief egalisatie is een voorziening beschikbaar, saldo 31-12-2017 € 931.000. Voor de begroting 2019 wordt een actuele berekening gemaakt van de kosten van de riolering. Op basis van deze berekening wordt bezien of een tariefstijging nodig is. In 2019 wordt een nieuw GRP vastgesteld, de financiële vertaling nemen we mee in de begroting 2020.

Renteontwikkelingen

Met ingang van de begroting 2017 wordt over de inzet van eigen middelen geen rente meer berekend, de zogenaamde bespaarde rente. De rente die wij betalen over onze geldleningen wordt omgeslagen over de boekwaarde van onze activa inclusief de voorraad grondexploitaties. De omslagrente is nu 2,5%.

Jaarlijks lossen we op onze geldleningen € 2 miljoen af. Onze rentelasten dalen hiermee met € 80.000 per jaar. Voor de investering in het IKC moet een nieuwe geldlening afgesloten worden. De huidige rente voor vaste geldleningen ligt lager dan 2,5% en forse stijgingen zijn nog niet te verwachten. Door de daling van de rentelasten en het goedkoop financieren van het IKC kan de omslagrente naar 2%.

Een afgeleide factor is de rente voor de berekening kostendekkende tarieven rioolrechten en afvalstoffenheffing. Voor de berekening van de kostendekkende tarieven gaan we uit van een rente van 4%, het gemiddelde percentage, naar beneden afgerond, dat we betalen over de vaste geldleningen.

Door de verdere daling van de rentelasten bestaat de keuze om voor de berekening van de kostendekkende tarieven uit te gaan van een lager percentage dan de huidige 4% en op termijn ook hier het omslagpercentage te hanteren. Voor de afvalstoffenheffing heeft dit een beperkte invloed van € 6.000 per jaar. Voor de rioolheffing zijn de rentelasten een belangrijke component van de kosten, door de vele investeringen. Een verlaging van de rekenrente met 0,5% heeft een financieel effect van € 90.000 per jaar. Een verlaging van 4% naar 2% € 360.000 per jaar. Door deze verlaging kan de jaarlijkse verhoging van de tarieven op basis van het GRP achterwege blijven.

Het is een principiële keuze om de rekenrente voor het GRP te verlagen waardoor een verhoging van de tarieven achterwege kan blijven. In 2019 wordt een nieuw GRP vastgesteld. Onderdeel hiervan is een doorrekening van de totale kosten van het beheer van het rioolstelsel en de ontwikkeling van de tarieven van de rioolheffing. In deze

doorrekening maken we scenario's met verschillende rekenrente. Op basis van deze scenario's kan een besluit genomen worden over de hoogte van de rekenrente voor het GRP vanaf 2020.

Loonkostenontwikkeling

De loonkosten worden geraamd op basis van de formatie 2018, stand in juli.

We volgen de CAO-ontwikkelingen en houden rekening met periodieke verhogingen, gratificaties, ambtsjubilea e.d. Per 1 januari 2018 zijn de salarissen op basis van de CAO gestegen met 1,5%.

Stijging van de loonkosten als gevolg van verhoging van de premies voor pensioen en zorgverzekeringswet en eigen-risicodragerschap voor WW worden meegenomen.

De salarisontwikkelingen van de huidige CAO verwerken we in de begroting 2019. Voor de verdere loonontwikkeling nemen we een stelpost op. Dit op basis van actuele informatie over cao onderhandelingen.

Loonontwikkelingen gesubsidieerde sector

Voor loonontwikkeling in de gesubsidieerde sector wordt net als voorgaande jaren geen indexcijfer toegepast, en leidt dit dus tot een percentage van 0%. Met een aantal partijen zijn, daar waar er sprake is van een langjarige subsidierelatie, afspraken gemaakt over indexatie. We kiezen niet voor een algemene indexatie voor de loonontwikkeling maar stellen de budgetten bij op basis van de door de instellingen ingediende begroting.

Prijzontwikkeling

Het is de afgelopen jaren een beleidsmatige keuze geweest om kostenstijging op basis van het landelijk verwachte inflatiepercentage niet door te voeren. Deze keuze betekent dat al jaren een autonome bezuiniging plaatsvindt door het niet toepassen van deze correctie op prijsontwikkeling. Dit jaar zal de inflatie overigens marginaal zijn waarmee de correctie voor prijsontwikkeling ook minder aan de orde is.

Uit de analyse van het saldo van de jaarrekening 2017 blijkt dat de budgetten toereikend zijn. Zoals ook afgelopen jaren is gebeurd, wordt in de zomerperiode 2018 een

kwantitatieve onderbouwing van budgetten gevraagd als objectivering van de begrotingsbudgetten. Als op basis van de onderbouwing een verhoging van het budget noodzakelijk is wordt dit verwerkt.

(bijvoorbeeld toepassen van indexering wanneer dit in de contracten is opgenomen). Het voorstel is om de budgetten niet standaard te verhogen met een inflatiepercentage.

Prijzontwikkeling subsidies

Bij het vaststellen van de begroting 2018 is een motie ingediend om de subsidies jaarlijks te indexeren. Het college heeft deze motie overgenomen door te besluiten om de subsidie jaarlijks te verhogen met de consumenten prijzen index. Deze indexering wordt verwerkt in de begroting 2019.

Oormerken van middelen

De raad heeft de rijksbijdragen voor (decentralisatie van) de zorgtaken geoormerkt voor het uitvoeren van deze taken. Het oormerken van deze middelen houdt tevens in dat niet bestede middelen worden gereserveerd, waarvoor we de bestemmingsreserve sociaal domein gebruiken. In de begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021 zijn de rijksbijdragen geoormerkt. De ramingen van de uitgaven zijn gelijk aan de raming van de rijksbijdragen, budgettaire neutrale verwerking. De bestemmingsreserve sociaal domein is gehandhaafd.

In 2020 zal de complete overheveling van de integratie-uitkering Sociaal Domein naar de algemene uitkering worden verwerkt. Het bepalen van de rijksbijdragen voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein wordt dan complex. Dit is een reden om de koppeling tussen de uitgaven en inkomsten los te laten.

We stellen voor om de huidige gedragslijn van de budgettaire neutrale benadering te handhaven voor de begroting 2019. In de begroting 2020 gaan we de uitgaven en inkomsten sociaal domein ramen op basis van de ervaringsgegevens 2015-2018 en een extrapolatie naar 2020.

Voor het opvangen van tegenvallers is de bestemmingsreserve sociaal domein

beschikbaar. De stand per 31 december 2017 is € 1,8 miljoen.

Specifieke rijksbijdragen komen beschikbaar voor het doel waarvoor ze verstrekt zijn (huisvesting vergunninghouders, Gezond in de stad)

Andere vormen van intern oormerken, restbudgetten of 'potjes' creëren, zijn niet aan de orde.

Reserves en voorzieningen

De omvang van de reserves neemt sinds 2014 weer toe. De reserves zijn vrij besteedbaar. Uit de stresstest van eind 2017 blijkt dat de omvang van de reserves goed is. De weerstand coëfficiënt per 31 december 2017 is 9,7. Dit betekent dat de aanwezige reserves 9,7 keer hoger zijn dan de ingeschatte risico's.

Met ingang van 2017 hebben we een voorziening planmatig onderhoud wegen. In 2017 is hierin een extra dotatie gedaan om achterstallig onderhoud in te lopen. In 2018 wordt € 205.000 aan de voorziening toegevoegd. Deze dotatie wordt jaarlijks met € 50.000 verhoogd tot € 355.000 in 2021. De jaarlijkse uitgaven aan groot onderhoud zijn voor de jaren tot en met 2021 geschat op € 500.000. Met deze verhoging verwachten we de lasten voor het groot onderhoud van de wegen structureel afgedekt te hebben. Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zijn middelen beschikbaar in de begroting die worden toegevoegd aan de voorziening onderhoud gebouwen. In 2018 worden nieuwe meerjaren - onderhoudsplanningen (mop) opgesteld. Op basis van deze nieuwe mop's wordt berekend of een bijstelling van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening nodig is.

Begrotingsbrieven provincie

De provincie stuurt jaarlijks brieven over de aandachtspunten voor de begroting naar de raad en het college. In de brieven staan algemene toetsingsaspecten en aandachtspunten voor de begroting 2019 en

meerjarenbegroting 2020-2022. Belangrijkste punten uit deze brieven zijn:

Vormen van toezicht

De gemeente Gennep heeft repressief toezicht. Wij kunnen de begroting direct uitvoeren.

Structureel en reëel evenwicht

De belangrijkste toets door de provincie is of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Structurele lasten moeten gedekt worden door structurele baten. In onze begroting geven we een overzicht van de incidentele baten en lasten en presenteren wij de saldi waarbij de incidentele baten en lasten zijn geëlimineerd.

In het vaststellingsbesluit van de begroting laten wij de raad afzonderlijk besluiten welke investeringskredieten zij voor het nieuwe begrotingsjaar beschikbaar stellen. Voor de overige in het meerjarig investeringsprogramma opgenomen investeringen krijgt de raad een apart voorstel met daarin een besluit om het krediet beschikbaar te stellen.

Belangrijk aandachtspunt is het onderhoud van kapitaalgoederen (gebouwen, wegen etc.). De budgetten in de begroting moeten voldoende zijn om het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau te handhaven. Wij hebben actuele beheerplannen en in 2016 en 2017 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het groot onderhoud van de wegen waarvoor we nu uitgaan van kwaliteitsniveau B.

De storting in de voorziening groot onderhoud wegen wordt jaarlijks met € 50.000 verhoogd om ook op de langere termijn voldoende middelen beschikbaar te hebben voor handhaving van kwaliteitsniveau B. De meerjarenonderhoudsplannen voor de gemeentelijke gebouwen worden in het tweede kwartaal van 2018 geactualiseerd. De financiële consequenties die komen uit de geactualiseerde onderhoudsplanningen nemen we mee in de begroting 2019.

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording

In december 2017 heeft de commissie BBV de Notitie Materiële vaste activa gepubliceerd.

Enkele aandachtspunten uit deze notitie zijn:

- om administratieve lasten te beperken mag een ondergrens gehanteerd worden voor het activeren van investeringen. Voor het activeren van investeringen hanteren we een ondergrens van € 25.000.*
- zorg voor recente beheerplannen, < 5 jaar, voor de onderbouwing van de jaarlijkse stortingen in de onderhoudsvoorzieningen. Zoals hierboven aangegeven is het beheersplan onderhoud wegen actueel en vindt in 2018 een actualisatie plaats van de meerjarenonderhoudsplannen voor de gebouwen. Voor beide kapitaalgoederen is een onderhoudsvoorziening. De jaarlijkse stortingen zijn gebaseerd op de beheers- c.q. onderhoudsplannen.*
- achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging is onaanvaardbaar en moet zo snel mogelijk hersteld worden. Van achterstallig onderhoud zoals hiervoor geschetst is binnen de gemeente Gennep geen sprake.*

Specifieke onderwerpen

Sociaal domein

De uitvoering van de taken binnen het sociaal domein ramen wij budgettair neutraal. Voor 2019 willen we deze gedragslijn handhaven, zie hiervoor bij Oormerken van middelen. Voor eventuele tekorten is een bestemmingsreserve beschikbaar.

Lokale heffingen

In de paragraaf lokale heffingen hebben we een toelichting opgenomen hoe de tarieven tot

stand komen en de opzet van de toerekening van de overhead en rente. Voorgeschreven is dat ook de berekeningen toegevoegd moeten worden. In de jaarrekening 2017 nemen we deze op en straks ook in de begroting 2019.

Omgevingswet

De provincie geeft aan dat de gevolgen van de nieuwe omgevingswet voor de gemeenten groot zullen zijn en adviseert om als gemeente de invoering adequaat voor te bereiden.

Voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet is een projectplan opgesteld en is een projectgroep actief.

Verbonden partijen

Wij onderschrijven de door de provincie geschetste ontwikkeling dat verbonden partijen steeds belangrijker zijn om maatschappelijke doelen te bereiken. Goed inzicht in de risico's van verbonden partijen is van belang voor het totale inzicht in de risico's die wij als gemeente lopen. In onze paragraaf Verbonden partijen hebben we per verbonden partij het risico benoemd. In de berekening van de minimale weerstandscapaciteit zijn ook risico's van verbonden partijen opgenomen en gekwantificeerd. De meerjarenbegroting van de verbonden partijen nemen we mee in onze eigen begroting. De begrotingen worden voor het geven van een zienswijze voorgelegd aan de raad. De agenda's voor het bestuurlijk overleg van verbonden partijen leggen we voor aan het college waarmee de bestuurlijke betrokkenheid breed gedragen is.

4. FINANCIËLE SITUATIE EN MEERJAREN-PERSPECTIEF

Financiële stand van zaken begroting

Tegelijk met het aanbieden van de financiële kaders ontvangt u de 1^e trimesterrapportage 2018. In de trimesterrapportage staat de actuele stand van de begroting 2018 en de stand van de meerjarenbegroting 2019-2021.

Aanvullend op de 1^e trimesterrapportage is het meerjarig effect van de zogenaamde maartcirculaire van de algemene uitkering uit het gemeentefonds berekend.

De maartcirculaire 2018 die meerjarig een zeer positief beeld geeft, is in onderstaand overzicht meegenomen.

Samengevat ziet de financiële stand van de meerjarenbegroting van de gemeente Gennepe er als volgt uit:

	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 1e trimesterrapportage 2018	€ 248.000	€ 162.000	€ 21.000	€ 21.000
Effect maartcirculaire algemene uitkering	€ 680.000	€ 990.000	€ 990.000	€ 990.000
Stand begroting voorjaarsnota 2018	€ 928.000	€ 1.152.000	€ 1.011.000	€ 1.011.000

Het jaar 2022 is gelijk gehouden aan 2021

Tabel: Stand begrotingsexploitatie met effect maartcirculaire.

In de begroting en meerjarenbegroting is een post onvoorzien beschikbaar van € 50.000.

Naast de hierboven weergegeven positieve exploitatiesaldi hebben we nog een Algemene Vrije Reserve, stand 31 december 2017 € 5,7 miljoen, die vrij te besteden is.

De conclusie is dat het financiële perspectief voor de jaren 2019-2022 ruimte biedt voor nieuw beleid.

Het traject naar de begroting in november

In het traject van de samenstelling van de begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022 gaan we onderstaande stappen doorlopen.

1. *Uitwerking collegeprogramma met parallel daaraan een financiële doorrekening.*

In het collegeprogramma gaan we een nadere invulling geven aan het Coalitieakkoord. Bij het collegeprogramma komt een financiële doorrekening die we vertaling in de begroting.

2. *Algemene uitkering uit het gemeentefonds.*

Ten tijde van het opstellen van de financiële kaders is de meircirculaire van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds nog niet uitgebracht. Het effect van de circulaire voor onze uitkering is daarom niet verwerkt in deze financiële kaders maar wordt wel meegenomen in de begroting.

3. Doorlichten budgetten.

In de zomermaanden gaan we weer alle budgetten doorlichten als onderdeel van het begrotingsproces. Hierbij kijken we kritisch naar de opbouw van de budgetten. Hierbij nemen we mee het gegeven dat we in de jaarrekening 2017 een voordeel hadden

doordat de sub budgethouders kritisch zijn op de uitgaven.

Het college handhaaft het beleid van het aanbieden van een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting.